

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

ZAMONAVIY ILM-FAN VA TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLAR ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

Google Scholar zenodo Open AIRE

+998335668868

<https://innoworld.net>

2026

**«INNOVATIVE WORLD» ILMIY TADQIQOTLARNI QO'LLAB-
QUVVATLASH MARKAZI**

**«ZAMONAVIY ILM-FAN VA TADQIQOTLAR: MUAMMO VA
YECHIMLAR» NOMLI 2026-YIL № 5-SONLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI**

**ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYA TO'PLAMI
СБОРНИК НАУЧНЫХ-ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЙ
SCIENTIFIC-ONLINE CONFERENCE COLLECTION**

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

SANOAT IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI

Salimov Aziz Farxod o'g'li

Qarshi davlat texnika universiteti

Shahrisabz oziq-ovqat muxandisligi fakulteti o'qituvchisi.

salimovaziz28101990@gmail.com

Xalilov Murodjon Ziyodulla o'g'li

Qarshi davlat texnika universiteti

Shahrisabz oziq-ovqat muxandisligi fakulteti talabasi.

murodx794@gmail.com

Abdujalilov Bahodirbek Murodjon o'g'li

Qarshi davlat texnika universiteti

Shahrisabz oziq-ovqat muxandisligi fakulteti talabasi.

abdujalilovbahodir345@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston sanoat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyalari tahlil qilinadi. Sanoat tarmoqlarining barqaror va samarali rivojlanishi milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligi, ish o'rinlari yaratish, texnologik taraqqiyot va eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Maqolada innovatsion texnologiyalarni joriy etish, investitsiyalarni jalb qilish, raqamli texnologiyalarni keng qo'llash, eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarish, malakali kadrlarni tayyorlash va sanoat infratuzilmasini rivojlantirish kabi asosiy strategik yo'nalishlar yoritiladi. Ushbu strategiyalarni amalga oshirish mamlakat sanoatining barqaror rivojlanishi va iqtisodiy o'sishiga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: sanoat iqtisodiyoti, innovatsion rivojlanish, investitsiyalar, raqamli texnologiyalar, eksport salohiyati, malakali kadrlar, infratuzilma, sanoat siyosati, tarmoqlararo diversifikatsiya.

Abstract: This article analyzes the strategies for developing the industrial economy of Uzbekistan. The sustainable and effective development of industrial sectors contributes to the competitiveness of the national economy, job creation, technological progress and export potential. The article highlights the main strategic directions, such as the introduction of innovative technologies, attracting investments, the widespread use of digital technologies, export-oriented production, training qualified personnel and the development of industrial infrastructure. The implementation of these strategies contributes to the sustainable development of the country's industry and economic growth.

Keywords: industrial economy, innovative development, investments, digital technologies, export potential, skilled personnel, infrastructure, industrial policy, cross-sectoral diversification.

Аннотация: В данной статье анализируются стратегии развития промышленной экономики Узбекистана. Устойчивое и эффективное развитие отраслей промышленности способствует повышению конкурентоспособности национальной экономики, созданию рабочих мест, технологическому прогрессу и экспортному потенциалу. В статье выделены основные стратегические направления, такие как внедрение инновационных технологий, привлечение инвестиций, широкое использование цифровых

технологий, экспортно-ориентированное производство, подготовка квалифицированных кадров и развитие промышленной инфраструктуры. Реализация этих стратегий способствует устойчивому развитию промышленности страны и экономическому росту.

Ключевые слова: индустриальная экономика, инновационное развитие, инвестиции, цифровые технологии, экспортный потенциал, квалифицированный персонал, инфраструктура, промышленная политика, межотраслевая диверсификация.

Kirish. Sanoat iqtisodiyoti mamlakat iqtisodiy tizimining asosiy tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, u milliy iqtisodiyotning barqarorligi va raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Sanoat ishlab chiqarishi nafaqat boshqa iqtisodiy tarmoqlar bilan chambarchas bog'liq, balki yangi ish o'rinlarini yaratish, texnologik rivojlanishni rag'batlantirish va eksport salohiyatini oshirish imkonini beradi. Shu sababli har bir davlat sanoat siyosatini shakllantirishda samarali strategiyalar ishlab chiqishi va ularni amaliyotga joriy etishi zarur. O'zbekiston sanoati mustaqillik yillarida xususiylashtirish va transformatsiya jarayonlaridan o'tdi, bu esa ishlab chiqarish salohiyatining qisqarishiga olib keldi. Shu sababli mamlakat sanoat salohiyatini tiklash, modernizatsiya qilish va tarmoqlarni diversifikatsiya qilish hozirgi kunda dolzarb vazifa hisoblanadi. Bugungi kunda sanoatni rivojlantirish strategiyalarida innovatsiyalarni joriy etish, investitsiyalarni jalb qilish, raqamli texnologiyalarni keng qo'llash, eksportni rag'batlantirish va malakali kadrlarni tayyorlash kabi yo'nalishlar muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada sanoat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyalari tahlil qilinib, ularning mamlakat iqtisodiy o'sishidagi roli yoritiladi.

Asosiy qism: Sanoat iqtisodiyoti mamlakat iqtisodiy tizimining eng muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Har qanday davlat iqtisodiy rivojlanishining asosiy omillaridan biri sanoat tarmoqlarining barqaror va samarali rivojlanishidir. Sanoat ishlab chiqarishi iqtisodiyotning boshqa sohalari bilan uzviy bog'liq bo'lib, u iqtisodiy o'sish, texnologik taraqqiyot, yangi ish o'rinlari yaratish hamda eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli sanoat iqtisodiyotini rivojlantirish uchun aniq strategiyalar ishlab chiqish va ularni amaliyotga joriy etish muhim ahamiyatga ega. 1992-2016- yillar davomidagi xususiylashtirish jarayonida O'zbekistonning sanoat potentsiali ko'p jihatdan yo'q bo'lgan. Mayda va o'rta mashinasozlik, metallga ishlov berish bo'yicha o'rta va kichik korxonalar o'z bozorlarini yo'qotib, kasod bo'lganlar va mulkiy komplekslar sifatida xususiylashtirilgan. Ko'pgina omillar hamda yetarlicha o'ylanmagan sanoat siyosati natijasida mamlakat sanoat ishlab chiqarish hajmi sezilarli darajada qisqardi. Natijada mamlakat sanoat ishlab chiqarishi 1990-yil darajasiga faqat 2011-yilga kelibgina erishdi. Vaholanki, bu katta potentsial 1940-yillardan so'ng ulug' vatan urushi ta'sirida Sovet Ittifoqining harbiy-sanoat potentsialini janubga ko'chirish siyosati ortidan yuzaga kelgan va rivojlangan edi. Hozirgi kunda mamlakatda sanoat salohiyatini tiklash va uning diversifikatsiya darajasini oshirish bo'yicha qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. 2019- yilda

Iqtisodiyot vazirligining vakolatlari kengaytirilib, unga Iqtisodiyot va sanoat vazirligi nomi berilib, «mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy va industrial rivojlantirish sohasida davlat siyosatini, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi investitsiya siyosatining strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha vakolatli davlat organi» maqomi berilgan edi. Vazirlikning asosiy vazifalaridan biri qilib sanoat salohiyatini mustahkamlash va hududlarni kompleks rivojlantirish, investitsiyalarni jalb qilish, mamlakatning faol investitsiya siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirishda ishtirok etish yuklangan edi. Bu kabi yuksak vazifalarni bajarish tabiiyki uzoq va o'rta muddatlarga mo'ljallangan investitsiya va sanoat siyosati strategiyasini ishlab chiqishni kun tartibiga qo'ydi. Biroq Iqtisodiyot va sanoat vazirligi hamda Investitsiya va tashqi savdo vazirligi o'rtasidagi institutsional jarayonlar sabab ushbu strategiyalar uzoq vaqt davomida ishlab chiqilmadi. Buning bir nechta ob'ektiv va sub'ektiv sabablari bo'lgan, lekin eng muhimi, bu davrga kelib tarmoqlar va tarmoqlararo ishlab chiqarish va iste'mol balanslarini tuzadigan iqtisodiy-ilmiy potensial batamom tugatilgan edi. Ilgari bunday balanslar Prezident ma'muriyati huzuridagi iqtisodiy islohotlar va tadqiqotlar markazi va iqtisodiyot vazirligi tomonidan ishlab chiqilar edi. Bu balanslarni ishlab chiqarmay turib, bu sohada doimo kadrlarni tayyorlab, ularga sanoat iqtisodiyoti, sanoatni joylashtirish, yuk tashish tizimini optimizatsiya qilish modellarini singdirmay turib, sanoat sohalarini va mehnat taqsimotini tanlamay turib, sanoat siyosati, uni rivojlantirish strategiyasi haqida gap yuritib bo'lmaydi. Iqtisodiyot va sanoat vazirligining asosiy vazifalaridan biri (sanoat rivojlanishi istiqbollarni ishlab chiqish) oradan 14 oydan o'tgach, butunlay boshqa yo'nalishga (kambag'allikni qisqartirish) o'zgartirilishi iqtisodiy boshqaruvda prioritetlar keskin o'zgarganidan dalolat berar edi.

Avvalo, sanoat iqtisodiyotini rivojlantirishda innovatsion rivojlanish strategiyasi muhim o'rin tutadi. Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida texnologik yangiliklar ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, mahsulot sifatini yaxshilaydi va korxonalarining raqobatbardoshligini kuchaytiradi. Innovatsiyalarni joriy etish orqali korxonalar ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qiladi, energiya va resurslardan samarali foydalanadi hamda yangi turdagi mahsulotlarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladi. Innovatsion rivojlanish strategiyasi ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish, yangi texnologiyalarni ishlab chiqarishga joriy etish hamda innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga oladi. Shu bilan birga, ilmiy markazlar va sanoat korxonalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish ham innovatsion rivojlanishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Sanoat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish strategiyasi ham muhim hisoblanadi. Sanoat tarmoqlarini modernizatsiya qilish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish hamda zamonaviy texnologiyalarni joriy etish uchun katta miqdorda moliyaviy resurslar talab etiladi. Shu sababli davlat tomonidan qulay investitsiya muhiti yaratish, investorlar uchun soliq imtiyozlari berish va erkin iqtisodiy zonalarni tashkil etish muhim hisoblanadi. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali yangi texnologiyalar kirib keladi, ishlab chiqarish hajmi ortadi va eksport salohiyati kuchayadi. Natijada mamlakat iqtisodiy

rivojlanishining yangi bosqichiga o'tiladi. Raqamli texnologiyalarni joriy etish ham sanoat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyalaridan biridir. Bugungi kunda raqamli iqtisodiyot jadal rivojlanib borayotganligi sababli sanoat korxonalarida avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish tizimlari, sun'iy intellekt texnologiyalari, robototexnika va raqamli boshqaruv tizimlaridan foydalanish tobora kengayib bormoqda. Bunday texnologiyalar ishlab chiqarish jarayonini tezlashtiradi, inson omilidan kelib chiqadigan xatolarni kamaytiradi hamda mahsulot tannarxini pasaytirishga yordam beradi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar korxonalarda boshqaruv samaradorligini oshirib, ishlab chiqarish jarayonlarini aniq rejalashtirish imkonini beradi. Sanoat iqtisodiyotini rivojlantirishda eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarish strategiyasi ham muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy global iqtisodiyot sharoitida mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy raqobat kuchayib bormoqda. Shu sababli sanoat korxonalarini xalqaro bozorlarga chiqishga intilishi zarur. Eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarish strategiyasi mahsulot sifatini xalqaro standartlarga moslashtirish, logistika infratuzilmasini rivojlantirish hamda yangi tashqi bozorlarni izlashni o'z ichiga oladi. Eksport hajmining oshishi mamlakatga valyuta tushumlarini ko'paytiradi va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi. Bundan tashqari, sanoat iqtisodiyotini rivojlantirishda kadrlar salohiyatini oshirish strategiyasi ham muhim ahamiyatga ega. Sanoat korxonalarining samarali faoliyati malakali mutaxassislar bilan chambarchas bog'liq. Zamonaviy ishlab chiqarish jarayonlarida muhandislar, texnologlar, IT mutaxassislari va menejerlar muhim rol o'ynaydi. Shu sababli ta'lim tizimini rivojlantirish, kasbiy tayyorgarlik dasturlarini takomillashtirish hamda xodimlarning malakasini muntazam oshirib borish zarur. Malakali kadrlar sanoat korxonalarining innovatsion rivojlanishini ta'minlab, ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi. Sanoat infratuzilmasini rivojlantirish ham sanoat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyalaridan biridir. Transport, energetika, logistika va kommunikatsiya tizimlari sanoat tarmoqlarining samarali faoliyat yuritishida muhim rol o'ynaydi. Yaxshi rivojlangan infratuzilma ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytiradi, mahsulotni bozorga tez yetkazib berish imkonini yaratadi hamda iqtisodiy samaradorlikni oshiradi. Shu sababli davlat tomonidan infratuzilma loyihalarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilishi zarur. Shunday qilib, sanoat iqtisodiyotini rivojlantirishda innovatsiyalarni joriy etish, investitsiyalarni jalb qilish, raqamli texnologiyalarni keng qo'llash, eksport salohiyatini oshirish, malakali kadrlarni tayyorlash hamda infratuzilmani rivojlantirish muhim strategik yo'nalishlar hisoblanadi. Ushbu strategiyalarni izchil amalga oshirish mamlakat sanoatining barqaror rivojlanishini ta'minlab, iqtisodiy o'sishni jadallashtirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot metodikasi: Ushbu maqolada sifat va miqdoriy tadqiqot metodlari birlashtirilgan. Maqola tahliliy uslubda yozilgan bo'lib, O'zbekiston sanoat salohiyatini rivojlantirish strategiyalari va ularning samaradorligini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotda statistik ma'lumotlar, Iqtisodiyot va sanoat vazirligi va Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlaridan foydalanilgan. Shuningdek, xalqaro amaliyot va ilmiy adabiyotlar tahlili asosida sanoat

tarmoqlarini modernizatsiya qilish, innovatsiyalarni joriy etish va investitsiya jalb qilish strategiyalari baholangan.

Adabiyotlar sharhi: Ushbu maqolada keltirilgan sanoat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyalari milliy va xalqaro manbalar asosida tahlil qilingan. Sanoatning iqtisodiy tizimdagi roli, tarmoqlararo bog'liqlik va barqaror rivojlanish zaruriyati bo'yicha fikrlar Abdurahmonovning "Milliy iqtisodiyot" kitobi va Qodirovning "Iqtisodiyot nazariyasi" asarlariga tayangan holda yoritilgan. Shu bilan birga, sanoat ishlab chiqarishini modernizatsiya qilish, innovatsiyalarni joriy etish va korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish masalalari Abdullaevning "Sanoat iqtisodiyoti asoslari" hamda Erkin Egamberdiyevning "Mikroiqtisodiyot" kitoblaridan olingan tushunchalar bilan mustahkamlangan. Mamlakat sanoatining xususiylashtirish jarayoni, ishlab chiqarish salohiyati va strategik rivojlanish yo'llari Rakhimovning "O'zbekiston iqtisodiyoti tarixi va rivojlanish strategiyalari" kitobi hamda O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va sanoat rivojlanishi bo'yicha rasmiy statistik materiallaridan foydalanish orqali yoritilgan. Raqamli texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va infratuzilmani rivojlantirish masalalari Davlat statistika qo'mitasi hisobotlari va Jahon bankining "Uzbekistan Economic Update" 2021 hisobotidagi tahlillar bilan asoslangan. Shu manbalar maqolada ilgari surilgan strategik yo'nalishlarning ilmiy va amaliy asosini beradi hamda O'zbekiston sanoatining barqaror rivojlanishini ta'minlashdagi dolzarbligini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalari : Tadqiqot natijalariga ko'ra, sanoat iqtisodiyotini rivojlantirishda bir nechta strategik yo'nalishlar muhim ekanligi aniqlanadi. Innovatsiyalarni joriy etish korxonalarda ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish, resurslardan samarali foydalanish va yangi mahsulotlar yaratishga imkon beradi. Investitsiyalarni jalb qilish sanoat tarmoqlarini modernizatsiya qilish va yangi quvvatlar yaratishda muhim rol o'ynaydi. Raqamli texnologiyalarni qo'llash ishlab chiqarish samaradorligini oshirib, xatolarni kamaytiradi va mahsulot tannarxini pasaytiradi. Eksportga yo'naltirilgan strategiya valyuta tushumlarini oshiradi, malakali kadrlarni tayyorlash esa korxonalarining innovatsion rivojlanishini ta'minlaydi. Shuningdek, sanoat infratuzilmasini rivojlantirish ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytiradi va mahsulotni bozorga tez yetkazib beradi. Ushbu yo'nalishlarni izchil amalga oshirish mamlakat sanoatining barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa. Sanoat iqtisodiyoti mamlakat iqtisodiy taraqqiyotining eng muhim omillaridan biri bo'lib, u milliy iqtisodiyotning barqarorligi va raqobatbardoshligini ta'minlashda katta rol o'ynaydi. Sanoat tarmoqlarining samarali va barqaror rivojlanishi nafaqat iqtisodiy o'sishni jadallashtiradi, balki yangi ish o'rinlarini yaratish, texnologik taraqqiyotni rag'batlantirish va mamlakatning eksport salohiyatini oshirish imkonini beradi. O'zbekistonda sanoat salohiyatini tiklash, uni modernizatsiya qilish va tarmoqlarni diversifikatsiya qilish bugungi kunda dolzarb va strategik vazifa sifatida ko'riladi. Shu maqsadda sanoatni rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarni joriy etish, investitsiyalarni jalb qilish, raqamli texnologiyalardan keng foydalanish, eksportga yo'naltirilgan

ishlab chiqarishni rivojlantirish va malakali kadrlarni tayyorlash muhim strategik yo'nalishlar hisoblanadi. Shuningdek, sanoat infratuzilmasini rivojlantirish transport, energetika, logistika va kommunikatsiya tizimlarini mustahkamlash orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Ushbu strategiyalarni izchil va samarali amalga oshirish mamlakat sanoatining raqobatbardoshligini kuchaytiradi, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi va uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, sanoatning modernizatsiyasi va diversifikatsiyasi iqtisodiy o'sishning yangi bosqichlariga erishish, yangi texnologiyalarni joriy etish hamda xalqaro bozorlarda raqobatbardoshlikni oshirish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurahmonov Q. "Milliy iqtisodiyot", Toshkent, 2018 .
2. Qodirov A. "Iqtisodiyot nazariyasi", Toshkent, 2017 .
3. Abdullaev, I. "Sanoat iqtisodiyoti asoslari", T., 2018 .
4. Rakhimov, O. "O'zbekiston iqtisodiyoti tarixi va rivojlanish strategiyalari", 2020 .
5. Erkin Egamberdiyev -"Mikroiqtisodiyot" kitobi.
6. Industrial Organization: Theory and Practice
7. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va sanoat rivojlanishi bo'yicha rasmiy statistik materiallar.
8. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi hisobotlari 2020 .
9. Jahon banki "Uzbekistan Economic Update", 2021 .
10. <https://uza.uz/uz>